

Διαβλητή Συνοδική απόφαση

/ [Γνώμες](#)

Η μη εναντίωση δεν σημαίνει επικύρωση και αποδοχή

Του Ανδρέα Ν. Παπαβασιλείου

Κατά το διήμερο, 23 και 25 Νοεμβρίου 2020, συνήλθε εκτάκτως η Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Κύπρου με αποκλειστικό θέμα την αυτόβουλη, αυθαίρετη, αντικανονική και αντικαταστατική ενέργεια του Αρχιεπισκόπου Χρυσοστόμου Β΄ να μνημονεύσει τον Επιφάνιο ως Προκαθήμενο της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Ουκρανίας. Μετά το πέρας των εργασιών της δεύτερης ημέρας εκδόθηκε ένα Ανακοινωθέν στο οποίο διατυπωνόταν, η ακόλουθη θέση της Ιεράς Συνόδου: «... και απεφάσισε, όπως μη εναντιωθεί στην ως άνω απόφαση του Μακαριωτάτου». Απαντώντας σε σχετική ερώτηση δημοσιογράφου, μετά την ολοκλήρωση των εργασιών της Ιεράς Συνόδου, ο Μητροπολίτης Πάφου Γεώργιος είπε, ότι «οι αποφάσεις της Ιεράς Συνόδου είναι δεσμευτικές για όλους είτε λαμβάνονται κατά πλειοψηφίαν είτε με ομοφωνία».

Η δέσμευση των μελών για τις αποφάσεις που λαμβάνονται κατά πλειοψηφία ή με ομοφωνία είναι βασική αρχή για κάθε Σώμα, το οποίο λειτουργεί δημοκρατικά. Επομένως δεν είναι δυνατόν ο Μητροπολίτης Πάφου να επικαλείται τη δέσμευση μόνο σε σχέση με την απόφαση που λήφθηκε στην πρόσφατη διήμερη συνεδρία της Ιεράς Συνόδου, διότι η δέσμευση αυτή ισχύει για όλες τις Συνοδικές αποφάσεις. Συνεπώς, καλύπτει και τις αποφάσεις που λήφθηκαν στις τακτικές συνεδρίες, κατά

τους μήνες Φεβρουάριο και Σεπτέμβριο του λήγοντος έτους. Οι αποφάσεις αυτές, οι οποίες προνοούν επιμελή τήρηση ουδετερότητας της Εκκλησίας της Κύπρου επί του ακανθώδους θέματος της αυτοκεφαλίας της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Ουκρανίας, ήταν σε ισχύ όταν συνήλθε η Ιερά Σύνοδος στην πρόσφατη διήμερη συνεδρία της.

Χωρίς δε να προηγηθεί καμία «διορθωτική» πράξη, σε σχέση με τις δεσμευτικές αυτές αποφάσεις, η Ιερά Σύνοδος προχώρησε στην έκδοση του ρηθέντος Ανακοινωθέν-τος, στο οποίο περιέλαβε τη διφορούμενη λεκτικά, θεολογικά και καταστατικά διατύπωση για «μη εναντίωση στην ως άνω απόφαση του Μακαριωτάτου». Πόσο όμως δεσμευτική είναι η ληφθείσα απόφαση, όταν είναι ακόμη σε ισχύ οι σχετικές αποφάσεις του Φεβρουαρίου και του Σεπτεμβρίου, οι οποίες απαιτούν από τα μέλη της Ιεράς Συνόδου διαφορετική στάση; Πόσο δεσμευτική είναι η τελευταία αμφιλεγόμενη απόφαση, όταν αυτή δεν είναι απόφαση ΣΥΝΟΔΙΚΗ, αλλά «απόφαση του Μακαριωτάτου»;

Είναι πράγματι πολύ περίεργη η επιλογή του πλάγιου λόγου για τη διατύπωση της αποφάσεως της Ιεράς Συνόδου, «όπως μη εναντιωθεί στην ως άνω απόφαση», όταν στην ελληνική γλώσσα υπάρχουν πολλές κατάλληλες λέξεις, όπως είναι η «έγκριση» και η «επικύρωση, οι οποίες θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για μια σαφή τοποθέτηση των Συνοδικών επί του ανακύψαντος θέματος. Το ερώτημα λοιπόν που πλανάται στη σκέψη των πολλών είναι: Γιατί επιλέχθηκε η ασάφεια και η συσκοτίση όσον αφορά στη διατύπωση της θέσεως της Ιεράς Συνόδου επί της πολυσυζητημένης «ως άνω αποφάσεως του Μακαριωτάτου» για αναγνώριση του Επιφανίου ως Προκαθημένου Ουκρανικής Εκκλησίας;

Σε καμιά περίπτωση η «μη εναντίωση» δεν σημαίνει συγκατάθεση και αποδοχή. Η προσωπική μου άποψη είναι ότι, παρόλο που χρειάστηκαν δύο ημέρες κυοφορίας για τη σύνταξη της διαβλητής Συνοδικής αυτής αποφάσεως, ωστόσο το αποτέλεσμα που προέκυψε μπορεί να συνοψιστεί στη γνωστή, παροιμιώδη φράση του Λουκιανού «άνθρακες ο θησαυρός» (βλ. Ζεύξης 2). Θα προσέθετα ακόμη ότι, επικαλούμενος σχετική τη ρήση του σοφού Αριστοτέλη, οι άνθρακες προκαλούν και πολύ επικίνδυνες αναθυμιάσεις: «Οι άνθρωποι υπό της των ανθράκων ατμίδος καρηβαρούσι (=νιώθουν πονοκέφαλο και ζαλίζονται) και φθείρονται πολλάκις» (βλ. Περί αισθήσεως και αισθητών, κεφ. 5).

Τα συμπτώματα αυτά της «καρηβαρίας» έκαναν ήδη την εμφάνισή τους, αν κρίνει κανείς από τις δηλώσεις στις οποίες ο Αρχιεπίσκοπος προέβη, μία μόλις ημέρα μετά από τη συνεδρία της Ιεράς Συνόδου, μέσα στα πλαίσια της τηλεοπτικής εκπομπής του ΡΙΚ1 «Προκλήσεις». Σ' αυτή την εκπομπή της Πέμπτης, 26ης Νοεμβρίου 2020, ο Αρχιεπίσκοπος δήλωσε κατηγορηματικά ότι θα τιμωρήσει πολύ

αυστηρά τους αρχιερείς εκείνους, οι οποίοι θα αρνηθούν να μετάσχουν σ' ένα συλλεϊτουργο και η μη συμμετοχή τους σ' αυτό δεν θα οφείλεται σε λόγους υγείας. Τους απείλησε μάλιστα και με καθαίρεση(!). «Στην Εκκλησία της Κύπρου», ανέφερε ακόμη, «δεν μπορεί ο καθένας να κάνει ό,τι θέλει». Μήπως, άραγε, αυτό είναι αποκλειστικό δικαίωμά του, το οποίο δεν θα επιτρέψει να εκχωρηθεί σε κανένα άλλον;

Από αυτό και μόνο, φαίνεται ότι είναι ανάγκη να διαθέσει και λίγο χρόνο για μελέτη της Εκκλησιαστικής Ιστορίας και του Κανονικού Δικαίου. Προφανώς έχει παρεξηγήσει την ιδιότητά του ως Αρχιεπισκόπου, νομίζοντας ότι η θέση του τού επιτρέπει να παραγράφει θεσμούς και διατάξεις. Όμως πέραν από τον αρχιερατικό του μανδύα ο Αρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος Β΄ δεν μπορεί να περιβάλλεται άλλον μανδύα και να συμπεριφέρεται με τρόπο, ο οποίος να παραπέμπει σε άλλες εποχές.

Η κατάσταση που παρουσιάζεται σήμερα στην Εκκλησία της Κύπρου είναι αποκαρδιωτική. Όπως ο ίδιος ο Αρχιεπίσκοπος είναι απρόβλεπτος και αστάθμητος-ευμετάβολος, έτσι είναι και οι σκέψεις και οι ενέργειές του. Γι' αυτό και ανησυχώ τι θα φέρει η επόμενη ημέρα.

(*) Ο Ανδρέας Ν. Παπαβασιλείου είναι Διδάκτωρ Θεολογίας, πρ. Επιθεωρητής Μέσης Εκπαίδευσης